

3 mei 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mevrouw mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken,
advocaat te Breda,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Orde van de Minderbroeders Franciscanen
in Nederland.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 22 augustus 2012. Op 12 februari 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], minister provinciaal van de Orde van de Minderbroeders Franciscanen in Nederland, hierna ook te noemen: de Orde.

Op 26 maart 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar echtgenote. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mevrouw mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken. Namens de Orde is verschenen [naam], minister provinciaal.

2. De klacht

- 2.1. Klaagster is, toen zij 30, 31 jaar was, met regelmaat onzedelijk betast door aangeklaagde. Een en ander speelde in de jaren 1978-1979 in [plaats]. Klaagster woonde in [plaats] en was voorzitter van het zangkoor verbonden aan de [naam] kerk in [plaats]. In die hoedanigheid moest zij wekelijks overleg voeren met aangeklaagde. Het huwelijk van klagster met haar toenmalige echtgenoot was zeer slecht en zij verkeerde daardoor in een labiele toestand. De toenadering door aangeklaagde begon in de periode dat klagster na een auto-ongeluk op [dag] [maand] 1978 was opgenomen in het ziekenhuis. Aangeklaagde kwam toen bij klagster op bezoek.

In [maand] 1978 werd klaagster opnieuw gedurende drie weken opgenomen in het ziekenhuis. Wederom kwam aangeklaagde op bezoek en bij die gelegenheid vertelde klaagster aangeklaagde alles over haar huwelijk en haar problemen. Nadien bezocht klaagster de pastorie frequenter en werd aangeklaagde handtastelijker. Het seksueel contact was gelegen in het feit dat klaagster over haar hele lichaam betast werd door aangeklaagde. Dat vond plaats in de woonkamer van de pastorie en in de slaapkamer van aangeklaagde. In de woonkamer zat klaagster op de grond en aangeklaagde achter haar met zijn handen in haar blouse.

Begin 1979 werd klaagster opgenomen in het ziekenhuis nadat ze een overdosis pillen had geslikt. Klaagster werd daarna opgevangen door aangeklaagde, die haar mee naar zijn huis nam voor een weekend. Het intieme contact ging dan ook verder. De betasting ging zo ver dat de vingers van aangeklaagde in de vagina van klaagster gingen.

Daarna werd klaagster geestelijk sterker en meer en meer in staat afstand te nemen; dat heeft gemaakt dat het (intieme) contact met aangeklaagde eindigde rond de herfst van 1979.

- 2.2. Klaagster heeft lang veel moeite gehad met de gebeurtenissen die zich tussen haar en aangeklaagde hebben voorgedaan. Ze voelde zich schuldig. Ze realiseerde zich echter pas later, nadat zij er met haar huidige man over sprak, dat zij in een complete afhankelijkheidspositie verkeerde en daarom op deze wijze gevangen heeft gezeten in het gedrag van aangeklaagde. Ook benadrukte haar huidige echtgenoot dat klaagster in het begin van hun relatie een aversie vertoonde om zich open te stellen ten aanzien van mannen. Ook het seksuele welbevinden was lange tijd afwezig. Een afkeer voor haar eigen gedrag, met groot schuldgevoel.
- 2.3. Klaagster wil erkenning. Ze is boos en wil bevestigd zien dat aangeklaagde misbruik heeft gemaakt van haar kwetsbaarheid door het misbruik dat hij pleegde.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

De minister provinciaal heeft in zijn reactie gesteld dat over het misbruik waarvan in het klaagschrift sprake is hem niets bekend is. Ook uit het persoonsarchief van aangeklaagde blijkt niets van enige betrokkenheid ooit bij zaken van seksueel misbruik.

De minister provinciaal kan wel bevestigen dat aangeklaagde ten tijde van het mogelijke misbruik pastoor was in [naam] parochie in [plaats].

De minister provinciaal gaat er van uit dat klaagster haar verhaal doet naar eer en geweten. Toch geeft het in het klaagschrift gestelde hem nog geen voldoende reden om aan te nemen dat wat klaagster vertelt de waarheid is. Daarover laat hij het oordeel aan de Klachtencommissie.

Mocht die komen tot een advies tot gegronde verklaring dan zal de minister provinciaal dat advies opvolgen en klaagster zijn excuses aanbieden en zijn spijt erover betuigen dat zij slachtoffer is geworden van misbruik door een van zijn medebroeders.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager of klaagster. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.
Kort gezegd moet de verklaring van een klager of klaagster dus worden gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.
- 4.4. De verklaring van klaagster is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klaagster ondersteunen. Met name bevinden zich naar het oordeel van de Klachtencommissie bij de stukken geen verklaringen die kunnen bijdragen tot de aannemelijkheid dat klaagster seksueel is misbruikt door aangeklaagde.
- 4.5. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klaagster heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klaagster gestelde feiten niet waar zijn. Mocht er in de toekomst alsnog steunbewijs beschikbaar komen dan voorziet de Procedure in de mogelijkheid om van dit advies herziening te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de minister provinciaal van de Orde van de Minderbroeders Franciscanen in Nederland de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 3 mei 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en mr. P.R.M. van der Ven pr, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.